

PERAKENDE SATIŞ MAĞAZALARININ İÇ ORTAM KALİTESİNİN (İOK) DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK ÖRNEK BİR ÇALIŞMA

ÖZET

Mağazalar, günümüzde yalnızca alışveriş yapılan alanlar olmayıp, aynı zamanda insanların zamanlarının önemli bir kısmını geçirdiği sosyal mekanlar olarak da değerlendirilmektedir. Bu nedenle, kullanıcıların mağaza deneyimini olumlu yönde etkileyebilmek için iç ortam kalitesi parametreleri olarak tanımlanan görsel, işitsel, ısı, mekânsal konfor ve iç hava kalitesi gibi unsurların tasarım sürecine entegre edilmesi gereklidir. Bu unsurlar, kullanıcı konforunu artırmanın yanı sıra, mağazaların ticari performansını da doğrudan etkilemektedir. Literatürde, mağaza tasarımında marka kimliği, renk ve aydınlatma uyumu, müzik gibi faktörlerin etkisi üzerine çok sayıda çalışma bulunmakla birlikte, iç ortam kalitesine yönelik kapsamlı analizlerin sınırlı olduğu gözlemlenmiştir. Çalışmalarda genellikle sübjektif değerlendirme yapılmış olup özellikle akustik konfor konusunda ölçüm yapılarak objektif verilerin elde edildiği bir çalışmanın yer almadığı görülmüştür.

Mobilya mağazalarında iç ortam kalitesinin araştırılması; mağazaların içerisinde yer alan ürünlerin uçucu organik bileşenler yayarak ortamın hava kalitesini de etkileyebilmesi, işitsel açıdan arka planda sürekli bir müzik yayınının olması ile kullanılan malzemelerin mekânın akustiğine etkisi, görsel olarak mekanda bir çok aydınlatma ürününün ve farklı renklerde iç yüzeylerin yer alması, ısı konfor açısından HVAC sisteminin sürekli çalıştırılıyor olmasının ortam sıcaklığı ve nemliliğine etkisinin olması gibi faktörler nedeniyle de önem taşımaktadır.

Bu çalışmada, mağazacılık kavramları ile birlikte kullanıcı konforunu etkileyen iç ortam kalite parametreleri detaylı bir şekilde incelenmiş ve İstanbul’da uluslararası bir perakende mobilya mağazasında bu parametreler ölçüm yapılarak objektif olarak analiz edilmiştir. Çalışma sürecinde, ilgili standartlar ve yasal düzenlemeler de göz önünde bulundurulmuştur.

Araştırma sonucunda, sürdürülebilir bina tasarımı hedefleri doğrultusunda, yapının gelecekteki ihtiyaçlara uygun şekilde tasarlanmasının ve sağlıklı bir iç ortam yaratmanın önem taşıdığı ortaya konulmuştur. Ölçüm değerleri sağlanması gereken değerlerle karşılaştırılarak elde edilen sonuçlara göre mekâna yönelik öneriler sunulmuştur. Bu çalışma, tasarımcılara rehberlik etmekle kalmayıp, aynı zamanda literatüre katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Anahtar kelimeler: Akustik, Aydınlatma, İç Ortam Kalitesi, Mağazalar

A CASE STUDY ON THE EVALUATION OF INDOOR ENVIRONMENTAL QUALITY (IEQ) IN RETAIL STORES

ABSTRACT

Today, stores are not only shopping centers but also social spaces where people spend a significant portion of their time. Therefore, to positively affect the users' store experience, elements such as visual, auditory, thermal, spatial comfort and indoor air quality, which are defined as indoor environment quality parameters, should be integrated into the design process. In addition to increasing user comfort, these elements directly affect the commercial performance of the stores. In the literature, although there are many studies on the effects of factors such as brand identity, color and lighting harmony, and music in store design, it has been observed that comprehensive analyses on indoor environment quality are limited. In the studies, subjective evaluations were generally made and it was observed that there was no study in which objective data was obtained by making measurements especially on acoustic comfort.

Investigating the indoor environment quality in furniture stores is also important due to factors such as the fact that the products in the stores can also affect the air quality of the environment by emitting volatile organic compounds, the effect of the materials used on the acoustics of the space with a continuous music broadcast in the background in terms of auditory, visually, the presence of many lighting products and interior surfaces in different colors in the space, the continuous operation of the HVAC system in terms of thermal comfort affects the ambient temperature and humidity.

In this study, the concepts of merchandising and the indoor quality parameters that affect user comfort are examined in detail and analyzed objectively by measuring these parameters in an international retail furniture store in Istanbul. During the study process, relevant standards and legal regulations were also taken into consideration.

As a result of the research, it was revealed that it is important to design the building following future needs and to create a healthy indoor environment in line with sustainable building design goals. Measurement values are compared with the required values and recommendations for the space are presented according to the results obtained. This study aims not only to guide designers but also to contribute to the literature.

Keywords: Acoustics, Lighting, Indoor Environmental Quality, Retail Stores